

Cum-laude geslaagde vwo-leerling niet welkom op vervolgopleidingen

Een leerling die weinig huiswerk heeft gedaan, maar wel zijn vwo-diploma met goede cijfers heeft behaald, wordt niet toegelaten op een vervolgopleiding. Is dat terecht?

Gerbrand Burink RA

Een woordvoerder van de Inspectie van het Onderwijs legt uit: "Uiteraard twijfelen we niet aan de kwaliteit van deze jongeman, maar uit zijn registraties blijkt dat hij weinig tijd heeft besteed aan zijn vwo-studie. Uit onderzoek is gebleken dat studenten die te weinig vlieguren hebben gemaakt bij hun vooropleiding als groep een lagere kwaliteit hebben. Derhalve hebben we besloten deze groep niet toe te laten tot vervolgopleidingen. De betrokken student valt helaas binnen deze groep."

Uiteraard is deze situatie fictief. Indien waarheid, zou het verbazing dan wel verontwaardiging oproepen.

Ons accountantskantoor zou zomaar eens die student kunnen gaan worden. In het onlangs verschenen rapport '[AFM data-analyse niet-OOB-accountantsorganisaties](#)' wordt de conclusie getrokken dat de kwaliteit van de kleinere kantoren lager is dan van grotere kantoren ('kleiner' is <15 wettelijke controles en/of < € 16.000 vergoeding per wettelijke controle). Gezien haar rol doet de AFM formeel geen aanbeveling. Wel roept ze de sector en andere belanghebbenden op te reflecteren op deze uitkomst. En ze roept de sector op om omwille van kwaliteitsbevordering meer kennis en ervaring met het verrichten van wettelijke controles op te bouwen. Daaruit concludeer ik dat de AFM voorstander is dat de controlepraktijk van deze kleinere kantoren groter moet worden.

Geen afstel

De mix van karakter, leeftijd en beroepservaring zorgen bij mij voor een laag naïviteitsniveau. De AFM heeft belang bij het reduceren van het aantal vergunningen, zodat het toezicht vereenvoudigd wordt. De gestelde grens (vijftien) en de gehanteerde data (vanaf 2014 volgens SRA) leiden tot bijna een halvering van het aantal vergunninghouders. Over de data: SRA heeft inmiddels gesteld dat er belangrijke statistische en methodologische tekortkomingen zijn geconstateerd bij de uitvoering van de data-analyse, onder meer door het gebruik van data vanaf 2014. Ik mag hopen dat er objectief naar de kwaliteit van dit moment wordt gekeken en niet een situatie waarin data van zeven jaar worden meegenomen.

Inmiddels heeft minister Hoekstra gereageerd dat een vlieguren criterium voorlopig niet in beeld is, maar dat dit zou kunnen wijzigen als de beoogde kwaliteitsverbetering uitblijft. Dus uitstel, maar nog zeker geen afstel. En het geeft een onrustig gevoel.

Averechts

Als eerste vind ik dat een toezichthouder zich niet moet bemoeien met een dergelijke maatregel. Ook het indirect neerleggen van een gedachte hieromtrent is een ongewenste functievermenging. De taak van de toezichthouder is en blijft om de kwaliteit te bewaken en binnen het speelveld de deelnemers die onvoldoende kwaliteit leveren, ongeacht de grootte, aan te pakken binnen de mogelijkheden van wet- en regelgeving. Het beïnvloeden van het aantal deelnemers binnen dat speelveld behoort volgens mij niet tot de verantwoordelijkheden.

Als tweede voelt het onrechtvaardig dat een dergelijke maatregel effect heeft op een collectief. Het invoeren van een minimum aantal vlieguren is generalistisch (hele groep geoormerkt) en willekeurig (waarom vijftien, en geen vijf of vijftig?). Er worden kantoren uitgesloten die op het gewenste kwaliteitsniveau zitten. De 'goeden zouden dan onder de kwaden' gaan lijden.

Ten derde zal deze maatregel averechts uitwerken. Kwaliteitsverbetering is het streven, kwaliteitsverslechtering het gevolg.

Als een kleiner kantoor inderdaad mindere kwaliteit levert, dan zou dat moeten blijken uit klantovernames tussen deze twee groepen kantoren. Het controledossier dat van een groter naar een kleiner kantoor gaat, zou een kwaliteitsteruggang moeten laten zien en vice versa. Is dit onderdeel geweest van een onderzoek of data-analyse? Vanuit onze praktijk kan ik voorbeelden aanleveren waaruit het tegendeel blijkt. Dat zijn uiteraard slechts deelwaarnemingen en dus nog nietszeggend over de totale populatie, maar wel het onderzoeken waard.

Mindset

Vergelijk twee kantoren en je ontdekt kwaliteitsverschillen. Maar de oorzaak is niet de grootte, maar de mindset van een kantoor. Hoe wordt omgegaan met onder andere, maar niet limitatief, het binden en boeien van goede medewerkers, de tone at the top, de cultuur, de werkdruk en het personeelsverloop, de kwaliteitsgedrevenheid, de financiële drijfveren?

Een kleiner kantoor zou in potentie zelfs een hogere kwaliteit kunnen hebben dan een groter kantoor. Hoe groter de massa, hoe slechter de beheersbaarheid en stuurbaarheid. Daarnaast zal meer massa leiden tot een steeds meer gemiddeld niveau. Een kleiner kantoor kan eenvoudiger grip houden op cultuur en kwaliteit en daarmee een bovengemiddeld niveau kunnen bereiken. Bij mindere omstandigheden zal het niveau onder het gemiddelde zakken. De volatiliteit van een kleiner kantoor is hoger. Kleine kantoren met de juiste ambitie hebben een prachtig platform om goede kwaliteit te leveren. Het invoeren van een generalistisch vliegurencriterium zorgt dan toch voor kwaliteitsverlies?

Aderlating

Er komt zeker een aderlating door het afhaken van goede auditprofessionals. Zij hebben bewust gekozen voor een kleiner kantoor en willen om moverende redenen niet op een groter kantoor werken. Het vermindert de capaciteit terwijl personeelsschaarste onze grootste uitdaging is. En dan komt dit klantensegment, voornamelijk de middelgroot geworden dga-bedrijven, bij de grotere kantoren. De werkdruk neemt nog verder toe en daardoor het personeelsverloop wellicht ook. Wat doet dit met de aandacht en dus de kwaliteit van dit soort controles?

Het aantal aanbieders daalt, daarnaast wordt de drempel voor toetreders op de controlemarkt hoger. Gevolg: concurrentievermindering en daardoor mogelijk kwaliteitsverlies.

Bestede uren

Tip voor een effectieve maatregel: Ik bespeur een verband tussen de kwaliteit van het dossier en de bestede uren aan het dossier/het controleteam door de externe accountant/audit manager. Die personen zijn het meest toegerust om kwaliteit te laten stijgen. Een onderzoek hiernaar zou waardevolle inzichten leveren.

Anti-discriminatie is terecht een belangrijk maatschappelijk issue. Het zal mij toch niet gaan gebeuren dat ik voor de eerste keer een gediscrimineerd gevoel krijg vanuit het beroep dat ik uitoefen? Daarom eindig ik met het statement: als kleiner kantoor willen we niet gediscrimineerd worden op onze omvang, maar willen we gewoon beoordeeld worden op onze kwaliteit!

Deel dit artikel

f in

Gerbrand Burink RA is mede-eigenaar van HZW Accountants & Belastingadviseurs.

GERELATEERD

NIEUWS | 13 oktober 2021

AFM: Rvc's bij accountantsorganisaties hebben impact, maar invloed verschilt

De raden van commissarissen (rvc's) bij oob-accountantsorganisaties hebben zeker impact, maar de mate van invloed verschilt. Dat komt mede door "uitdagingen" in... →

NIEUWS | 27 september 2021

Kosten accountantstoezicht stijgen naar ruim vijf miljoen in 2024

De kosten van het toezicht op het accountantsberoep door de Autoriteit Financiële Markten (AFM) lopen de komende jaren op van circa anderhalf miljoen euro dit jaar... →

NIEUWS | 16 september 2021

NBA wil kwaliteitsindicatoren gefaseerd invoeren

De NBA pleit ervoor om de nieuwe audit quality indicators (AQI's) gefaseerd in te voeren en daarbij te starten met organisaties van openbaar belang (oob's).
Ook... →

NIEUWS | 02 september 2021

Britse tak KPMG verstrekke onjuiste informatie bij onderzoek naar controles

KPMG heeft onjuiste en misleidende informatie verstrekt bij het onderzoek naar de controle van het ineengestorte Britse bouwconcern Carillion en van techbedrijf... →

NIEUWS | 31 augustus 2021

AFM geeft uitleg over toezicht op accountantsorganisaties

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) geeft op de eigen website een nadere toelichting op de nieuwe inrichting van het toezicht op het accountantsberoep. →
